

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/86/2019
Identifikačné číslo spisu: 1415209305
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1415209305.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petrikovej a sudkyň Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Márie Trubanovej PhD., v spore žalobcu MOB Interier, s. r. o., so sídlom v Trenčíne, Opatovská 651/33, IČO: 44 948 271, zastúpeného advokátskou kanceláriou OLEXOVA VASILISIN s. r. o., so sídlom v Bratislave, Gorkého 6, IČO: 36 820 059, proti žalovanému Rozhlas a televízia Slovenska, so sídlom v Bratislave, Mlynská dolina, IČO: 47 232 480, o uloženie povinnosti odvysielat' opravu, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10C/401/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2018 sp. zn. 10Co/57/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanému priznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou z 15. júla 2015 domáhal uložiť žalovanému povinnosť do 8 dní od právoplatnosti rozsudku odvysielat' opravu v znení: „RTVS dňa 27.05.2015 v relácii Test magazín (E-shopy nábytku) odvysielala nepravdivé a skresľujúce informácie o predajcovi NovýNábytok.sk podľa nedostatočného testu Asociácie spotrebiteľov Slovenska.

Odvysielaná bola informácia: Jedine Decodom doručí tovar vtedy keď chcete Vy a aj cez víkend. Táto informácia bola nesprávna. Správna informácia mala znieť: „Internetový obchod NovýNábytok.sk a Decodom doručia tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend.“

Ďalej sme uviedli informáciu: Preto nás zarazilo, že len 3 zo 7 predajcov ponúkajú možnosť objednania vynášky až do bytu. Táto informácia bola nesprávna. Správna informácia mala znieť: „4 zo 7 predajcov ponúkajú vynášku do bytu. NovýNábytok.sk ponúka taktiež službu vynášky do bytu.“

Ďalej sme uviedli informáciu, že počas testu bolo zistené porušenie zákona pri účtovaní poplatkov. Táto informácia bola nesprávna. Správna informácia mala znieť: „Počas testu nebolo zistené porušenie zákona pri účtovaní poplatkov, NovýNábytok.sk neporušil žiaden zákon pri účtovaní poplatkov.“

Ďalej sme uviedli informáciu, že pri vrátení tovaru predajcovi NovýNábytok.sk bude kuriér stáť viac ako samotný tovar. Táto informácia bola nesprávna. Správna informácia mala znieť: „Nebol zistený prípad, kedy by doprava za vrátenie tovaru, zakúpeného v NovýNábytok.sk, mala byť nákladnejšia ako sám

tovar.“

Ďalšou odvysielanou informáciou bolo celkové hodnotenie, kde sme uviedli, že so známkou dostatočne sa musí na predposlednom mieste uspokojiť NovýNábytok.sk. Zároveň sme uviedli, že získal v teste 38 %. Táto informácia bola nesprávna. Správna informácia mala znieť: „Internetový obchod NovýNábytok.sk sa umiestnil na druhom mieste s hodnotením 70 % a so známkou dobre.“

1.1. Svoj žalobný návrh odôvodnil tým, že žalovaný odvysielal 27. mája 2015 v premiére, epizódu relácie Test magazín na tému e-shopy s nábytkom (ďalej ako „relácia“). Žalobca je predajcom nábytku a prevádzkuje stránku novynabytok.sk, čo je aj uvedené na stránke vo voľne dostupnej sekcii „Obchodné podmienky“. V predmetnej relácii bol jedným z porovnávaných predajcov. U každého z predajcov bol vykonaný testovací nákup, a na základe jeho priebehu mali byť vyhodnotenú kritériá: 1/ komfort stránky, 2/ doručenie/doprava, 3/ vynáška, 4/ montáž, 5/ platba/bezpečnosť, 6/ hotline a vrátenie tovaru. Žalovaný odvysielal reláciu, ktorej obsahom bol testovací nákup, ktorý nadväzoval na objednávku vytvorenú na meno Z. S. (ďalej ako „ASS“) a testovacím nákupom bol nákup 3-dverovej skrine „Šatníková skriňa BRW Atriss SZF3D“ a konferenčného stolíka „Konferenčný stolík Famm Doux“. Uvedené potvrdil aj dodávateľ relácie a výrobca testu Asociácia spotrebiteľov Slovenska (ASS) zastúpená O. U.. Predmetom žaloby sú konkrétne tieto odvysielané údaje: „Jedine Decodom doručí tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend. Všetci ostatní pracujú zásadne, keď aj Vy, a to je pre väčšinu spotrebiteľov nevyhovujúca služba.“ „Čo sa týka platieb, natrafili sme na jedného hriechnika. Novynabytok.sk si účtuje za platbu v hotovosti poplatok skoro 3 eurá.“ „Preto nás zarazilo, že len 3 zo 7 predajcov ponúkajú možnosť objednania vynášky až do bytu. Všetci ostatní zložili ťažké balíky za vchodové dvere do paneláku.“ „U všetkých ostatných prebehlo vrátenie nábytku bez väčších problémov... V prípade predajcu novynabytok.sk to môže byť veľmi drahé, pretože jediné miesto kde môžete tovar zaslať je Martin, a ak to posielate napríklad z Košíc, tak kuriér bude drahší ako sám tovar.“ „Obyčajný spotrebiteľ by každú zo skriň staval niekoľko hodín a výsledok by ani tak nebol stopercentný“ „E-shop novynabytok.sk bol po vyhodnotení predmetných kritérií ohodnotený na 38 %.“ Na základe odvysielanej relácie, považujúc vyššie uvedené údaje za nepravdivé, resp. skresľujúce, podal žalobca 25. júna 2015 žiadosť o opravu nepravdivých a pravdu skresľujúcich údajov podľa § 21 zákona č. 308/2000 Z. z. Žalovaný však opravu neodvysielal a ani sa žalobcovi nevyjadril, preto sa podanou žalobou domáha odvysielania jej opravy.

2. Okresný súd Bratislava IV (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 10. októbra 2017, č. k. 10C/401/2015-354 žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že predmetná relácia neposudzovala činnosť jednotlivých testovacích subjektov, ale riešila jeden jediný nákup u siedmich internetových predajcov, pričom u každého internetového predajcu bol objednaný totožný tovar za totožných podmienok, pričom objednávka pri nákupe obsahovala podmienky dodania, resp. za rovnakých podmienok požadovala dodanie tohto tovaru. Bol stanovený presný termín dodania pre všetkých predajcov, preto v tomto prípade nie je možné zohľadniť iné skutočnosti okrem tých, ktoré sa vzťahujú len na tento predaj, a vo svetle tohto kontextu je potrebné posudzovať celú reláciu, odvysielané informácie aj hodnotenie.

2.1. K prvému petitu žaloby, v ktorom sa žalobca domáhal, aby žalovaný odvysielal informáciu v znení: „Internetový obchod NovýNábytok.sk a Decodom doručia tovar, keď chcete Vy, a aj cez víkend.“ ale v programe Test magazín na tému e-shopy s nábytkom, odvysielanej 27. mája 2015 žalovaným bola uvedená informácia v znení: „Jedine Decodom doručí tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend.“, súd uviedol, že žalobca označil všetky svoje namietané informácie za nesprávne. Navrhované správne znenie uvedenej informácie, ako žalobcom uplatnený nárok nespĺňa právne náležitosti uplatnenia si práva na odvysielanie opravy, nepravdivého údaju, alebo pravdu skresľujúceho údaju. Z takto označených výrokov nie je možné ustáliť, či sa jedná o nepravdivý údaj, resp. ide o opravu skresľujúceho údaju, a nie je možné relevantne ani posúdiť, aký účel má splniť odvysielanie žalobcom označených správnych informácií. Pričom účelom odvysielania opravy je nahradiť nepravdivý údaj pravdivým údajom, a skresľujúci údaj doplniť pravdivým údajom. Súd prvej inštancie mal zato, že žalobcovi mohlo vzniknúť len vtedy právo, ak došlo k zverejneniu nepravdivého údaju, čo v značnej časti označených a namietaných informácií nie je možné, lebo sa jedná o hodnotiace úsudky autora relácie. V zmysle ustálenej súdnej praxe podľa § 21 zákona č. 308/2000 Z. z. tak nemôže súd prihliadať na žiadosť žalobcu žiadať opravu hodnotiacich úsudkov, t. j. subjektívnych názorov, ktorých pravdivosť nepodlieha dokazovaniu. Znenie opravy, ktoré navrhol žalobca, by bolo v rozpore so zákonom, lebo takýto údaj

nebol zverejnený.

2.2. Odvysielaný údaj č. 2 znel: „Preto nás zarazilo, že len 3 zo 7 predajcov ponúkajú možnosť objednania vynášky až do bytu.“ a žalobcom navrhovaná oprava bola: „4 zo 7 predajcov ponúkajú vynášku do bytu, Nový nábytok SK ponúka taktiež vynášku do bytu.“ Súd prvej inštancie v danom prípade poukázal na to, že rozsah navrhovanej opravy sa nezhoduje s odvysielaným výrokom, nakoľko odvysielaný údaj vôbec nepojednával konkrétne o subjekte Nový nábytok SK, obsahom tohto výroku nebolo, že Nový nábytok SK neponúka vynášku.

2.3. Žalovaným odvysielaný údaj č. 3 znel: „Počas testu bolo zistené porušenie zákona pri účtovaní poplatkov.“ Žalobcom navrhované znenie opravy bolo: „Počas testu nebolo zistené porušenie zákona pri účtovaní poplatkov, NovýNábytok.sk neporušil žiaden zákon pri účtovaní poplatkov.“ Súd prvej inštancie mal zato, že žalobcom navrhovaná oprava je neprimeraná a ničím nepodložená, nakoľko počas testu nebolo zistené porušenie zákona pri účtovaní poplatkov, žalobca neporušil žiaden zákon. Vychádzajúc z ustanovenia § 21 zákona č. 308/2000 Z. z. súd poukázal opakovane na skutočnosť, že možno opraviť len nepravdivý, alebo pravdu skresľujúci údaj, ale v danom prípade žalobca žiadal zverejnenie informácie, ktorá nebola vôbec odvysielaná. Uvedenú skutočnosť potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi aj F. O., ktorá na otázku žalobcu, ktorá jej bola položená aj v spornej relácii, že: „napríklad sme objavili poplatok za platbu v hotovosti, je to v poriadku?“ odpovedala: „Moja odpoveď musela byť, že to nie je v poriadku.“, ďalej uviedla: „nemali sme zatiaľ prípad, kedy by niekto si účtoval iný poplatok za to, že spotrebiteľ platí v hotovosti, a teda tým pádom môžem potvrdiť, že nemáme súdnu prax na túto tému. Zároveň hypoteticky, a keby táto situácia nastala, tak by mala spoločnosť toto vo všeobecných podmienkach, tak by sme to subsumovali ako neprijateľné podmienky, a bolo by to ukladanie povinnosti nad rámec zákona.“, ďalej uviedla: „ak by som konala v tejto veci, považovala by som to za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože to nie je obvyklé, ak nerozlišujeme platbu v hotovosti, alebo kartou, poplatok za takúto platbu by bol na ťarchu zákona, ale je to všetko v hypotetickej rovine, nemali sme ešte takýto prípad.“ Svedkyňa odpovedala na otázku súdu: „či v danom konkrétnom prípade pri vystavení vo fakt. č. XXXXXXXXXX žalobcom, kde je na označenom tovare uvedená položka: poplatok za platbu v hotovosti v sume 2,99 eur je táto v rozpore so zákonom?“ Odpoveď: „áno, je v rozpore so zákonom, SOI by to tak kvalifikovala.“

2.4. Namietaný údaj č. 4 bola informácia odvysielaná v tomto znení: „Ďalej sme uviedli informáciu, že pri vrátení tovaru Nový nábytok SK, mala byť doprava nákladnejšia ako sám tovar.“ Žalobca požadoval od žalovaného odvyselať opravu v znení: „Nebol zistený prípad, kedy by doprava za vrátenie tovaru, zakúpeného v NovýNábytok.sk, mala byť nákladnejšia ako sám tovar.“ Aj v tomto prípade ide o faktický údaj a nie o hodnotiaci úsudok vysielateľa - autora namietanej relácie, a už tobôž nie hodnotiaci úsudok žalobcu.

2.5. Posledný namietaný údaj č. 5 bolo celkové hodnotenie, kde v relácii odznelo: „že so známku dostatočne sa musí na predposlednom mieste uspokojiť Nový nábytok SK. Zároveň sme uviedli, že získal v teste 38 %.“ žalobca požadoval od žalovaného, aby odvysielal nasledovnú opravu: „Internetový obchod NovýNábytok.sk sa umiestnil na druhom mieste s hodnotením 70 % a so známku dobre.“ V danom prípade má súd zato, že je to výsledok subjektívneho hodnotenie autora relácie ASS, a ako taký hodnotiaci úsudok nepodlieha posúdeniu, a teda ani oprave.

2.6. Súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobcom navrhované znenie opravy nie je objektívne, nie je založené na preukázateľných faktoch. Poukazuje na fakt, že mnohé žalobcom namietané údaje, ktoré boli odvysielané v relácii, obsahujú hodnotiace úsudky zhotoviteľa testu. Argumentácia žalobcu nepostačuje na preukázanie pravdivosti údajov, nakoľko argumentácia žalobcu nezohľadňovala konkrétnu objednávku, ktorá bola predmetom hodnotenia odvysielaného testu. Stotožnil sa s právnym názorom žalovaného, že žalobca presne nešpecifikoval, čoho sa mal žalovaný v konaní dopustiť. Navyše žalobca požadoval odvyselať takú opravu, že nenavrhol identické znenie opravy žiadosti o uverejnenie opravy z 24. júna 2015 so znením opráv v petite svojej žaloby. Nakoľko uplatnený nárok zo strany žalobcu nespĺňa formálno-právne požiadavky, súd prvej inštancie ho v celom rozsahu zamietol.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 25. októbra 2018 sp. zn. 10Co/57/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Stotožnil sa s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP) a konštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, nakoľko súd riadne zistil skutkový stav, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z

hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie, že účelom odvysielania opravy je nahradiť nepravdivý údaj pravdivým, alebo skresľujúci údaj doplniť pravdivým údajom, keď žalobcom požadovaná oprava informácií, ktoré odzneli v relácii Test magazín 27. mája 2015, nespĺňala kritérium opravy nepravdivého alebo pravdu skresľujúceho údaju, nakoľko všetky odvysielané informácie v danej relácii vychádzali z testu, ktorý bol uskutočnený za účelom zistenia, či predajcovia (aj žalobca) reálne poskytujú služby deklarované na internete. Reagujúc na odvolacie námietky žalobcu, odvolací súd ďalej uviedol, že pokiaľ žalovaný odvysielal po kontaktovaní piatich predajcov, u ktorých bol objednaný tovar, jeho zmontovanie, rozloženie s požiadavkou jeho doručenia 22. marca 2015 (nedeľa) údaj, že „iba Decodom doručí tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend“, ktorý žiadal žalobca opraviť a odvyselať v znení: „Internetový obchod NovýNábytok.sk a Decodom doručia tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend.“, nejde o žiadnu opravu nepravdivého údaju, resp. pravduskresľujúceho údaju, ale o reálny fakt zistený vykonaným testom, keďže žalobca nielenže nedoručil objednaný tovar spotrebiteľovi cez víkend ako deklaruje na svojej internetovej stránke, ale v pracovný deň 23. marca 2015 (pondelok), z dôvodu ktorého o opravu nepravdivého, ale ani pravdu skresľujúceho údaju nejde. K nároku žalobcu na odvysielanie opravy informácie v znení „Preto nás zarazilo, že len 3 zo 7 predajcov ponúkajú možnosť objednania vynášky až do bytu.“ na „4 zo 7 predajcov ponúkajú vynášku do bytu, NovýNábytok.sk ponúka taktiež službu vynášky do bytu“, tak opätovne nespĺňa žiadny z atribútov opravy nepravdivého údaju ani pravduskresľujúceho údaju, keďže v odvysielanej informácii obchodné meno obchodnej spoločnosti žalobcu ani neodznelo, ale najmä, ako správne uviedol prvoinštančný súd, rozsah žalobcom navrhovanej opravy sa vôbec s odvysielaným výrokom nezhoduje, nakoľko navrhovaná oprava predstavuje doplnenie v relácii odvysielanej informácie. K odvysielanému údaju, „že počas testu bolo zistené porušenie zákona pri účtovaní poplatkov, ktorý žalobca navrhol opraviť tak, že mal znieť: „Počas testu nebolo zistené porušenie zákona pri účtovaní poplatkov, NovýNábytok.sk neporušil žiaden zákon pri účtovaní poplatkov.“, opätovne dospel súd prvej inštancie k správne právnemu záveru, že ani v tejto časti žalobcom uplatnenému nároku vyhovieť možné nebolo, nakoľko žalobca nežiadal opraviť nepravdivý údaj, ale naopak žiadal doplniť odvysielaný text o ďalšiu informáciu, a preto opätovne nejde o opravu odvysielaného textu, keďže neobsahuje žiadnu skutočnosť, v ktorej by nepravdivosť odvysielanej informácie spočívala. Odvolací súd v závere svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že žaloba žalobcu nebola podaná dôvodne, keďže na základe žalobcovej žiadosti o opravu neboli pre povinnosť žalovaného odvyselať opravu splnené zákonné podmienky a odvolací súd sa taktiež stotožnil aj s právnym záverom prvoinštančného súdu, že navrhovaná oprava jednotlivých odvysielaných informácií nielen že nespĺňa formálne - právne požiadavky, ale zároveň svojím obsahom nezrejmuje, ktoré konkrétne odvysielané informácie boli nepravdivé, resp. pravduskresľujúce. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). V dovolaní konštatoval, že odvolací súd v štyroch prípadoch nereagoval na argumenty žalobcu. V prvom prípade odvolací súd v bode 13. rozsudku mechanicky tvrdil, že relácia posudzovala jeden test, dokonca víťazne dodal, že žalobca pri ňom predsa doručil v pondelok. V druhom prípade odvolací súd v bode 13. rozsudku opäť mechanicky tvrdil, že obchodné meno neodznelo, nič k argumentu žalobcu o znení zákona. V treťom prípade odvolací súd v bode 17. rozsudku reagoval, že petity nie sú totožné, a preto nie je zrejmé, ktoré údaje sú nepravdivé. Vo štvrtom prípade odvolací súd vôbec nereagoval na odvolanie žalobcu voči bodu 32. rozsudku súdu prvej inštancie, keď prvoinštančný súd nezrozumiteľne odôvodnil zamietnutie opravy pri jednom údaji - odôvodňoval, ako keby chcel priznať, ale pritom nárok v danom bode zamietol. Ďalej dovolanie odôvodnil v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď je názoru, že oba sudy sa svojím právnym názorom o tom, že hodnotiaci úsudok a priori nepodlieha oprave sa zjavne odchyľili od ustálenej rozhodovacej praxe NS

SR sp. zn. 4 Cdo 149/2009. Rozhodovacia prax označuje hodnotiaci úsudok za neoprávnený, najmä ak je založený na nepravdivom skutkovom základe a vysielateľ je ten, kto nesie dôkazné bremeno, že na údajný hodnotiaci úsudok mal dostatočný a presný skutkový základ. Ďalej svoje dovolanie dôvodil podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a vyslovil právne otázky, ktoré považuje za dôležité a nezodpovedané v praxi NS SR.

4.1. Prvá otázka: Ak sa údaje odvysielali v spotrebiteľskom teste vo verejnoprávnej televízii, môžu byť vôbec označené za hodnotiaci úsudok alebo širší význam bez toho, aby na to bol divák výslovne upozornený? Dovolateľ je toho názoru, že spotrebiteľia berú test objektívne, riadia sa ním, a preto má vysielateľ niesť zvýšenú zodpovednosť za presnosť, pretože to, čo by aj mienil ako hodnotiaci úsudok, nemusí byť tak divákovi pochopené a uvádza ho do omylu v otázke objektivity. Vysielateľ by mal uvedenie svojho hodnotiaceho úsudku výslovne označiť, napr. „podľa nášho názoru“, alebo „pri našom teste nám cez víkend nedoručil, ale nevieme, či je to tak vždy“.

4.2. Druhá otázka: Ak nezáleží na type vysielateľa, ani relácie, aké sú kritériá na posudzovanie toho, či je možné vykladať odvysielané znenie v inom význame, než bolo doslovne odvysielané? V údají „Jedine Decodom doručí tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend.“ bolo odvysielané slovo „doručí“, čo je sloveso v budúcom čase, nepodmienené, zreteľne vyjadrujúce určitý budúci očakávateľný faktický stav. Súd prvej inštancie v bode 29. rozsudku zmenil význam uvedeného na „podľa nášho názoru doručí“, t. j. z faktu vytvoril názor, aby mohol tvrdiť, že údaj je hodnotiacim úsudkom a preto nepodlieha oprave. V bode 29. rozsudku zmenil význam z uvedeného na „keď sme testovali tak doručil, ale nevieme čo bude v budúcnosti“, t. j. z budúceho času vytvoril minulosť a poprel akýkoľvek zámer vyvolať u spotrebiteľa očakávania, aby mohol tvrdiť, že odvysielaná bola vlastne len jedna konkrétna informácia o jednom minulom teste, čím znova nepodlieha oprave. Žalobca je toho názoru, že slová „doručí“ a „doručil“ sú dva odlišné významy a nedokáže na tom žiadny kontext nič zmeniť. Ak je vyslovené, že predaj sa nedoručí, diváci si logicky fixujú, že je to jeho vlastnosť a doručenie cez víkend od neho nemajú očakávať.

4.3. Tretia otázka: Akým spôsobom a v akom rozsahu je pre úspech nároku na opravu postačujúce označiť, či je údaj nepravdivý alebo pravdu-skresľujúci? Žalobca priamo v petite žaloby, ako aj v texte žaloby v každom vyjadrení uvádzal výrok, že „Jedine Decodom doručí tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend.“ považuje za nepravdivý. Je toho názoru, že ustanovenie § 21 zák. č. 308/2000 Z. z. neukladá žiaden postup ako označovať, či má výrok jednu alebo druhú vadu a taktiež je bez rozlíšenia právnych následkov jednej či druhej vady. Každý výrok žalobca v zmysle § 21 ods. 4 odôvodnil, čo je zjavné zo žiadosti o opravu, či žaloby. Súd prvej inštancie v bode 28. argumentoval zamietnutie opravy tohto výroku tým, že nebolo jasné, či tento výrok považuje žalobca za pravdivý alebo pravdu-skresľujúci a teda vyslovil právny názor, že označovanie typu vady je v rozpore s § 21 tohto zákona.

4.4. Štvrtá otázka znie: Je potrebné, aby priamo v napadnutom údají bola poškodená osoba špecifikovaná, alebo postačí, aby špecifikácia vyplynula z obsahu celej relácie? Údaj „Jedine Decodom doručí tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend.“ vzťahuje žalobca na seba, pretože na začiatku aj na konci relácie bolo vymenovaných práve a presne 7 testovaných predajcov, a preto spotrebiteľovi musí vyplynúť, že žalobca je jeden z tých, ktorý cez víkend nedoručil.

4.5. Piata otázka: Ak je aj samotný údaj overiteľný, môže byť vôbec posúdený ako hodnotiaci úsudok? Súdna prax definuje, že skutkovým tvrdením (t. j. opak hodnotiaceho úsudku) je prejav o fakte, ktorého pravdivosti a úplnosti je akokoľvek overiteľná (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 149/2009). Oba súdy napriek tomu tvrdia, že napriek overiteľnosti pravdivosti výroku, môže byť výrok označený za hodnotiaci úsudok.

4.6. Šiesta otázka: Je oprávnené vzťahovať čiastočnú nemožnosť opravy na celý navrhovaný text opravy? Žalobca je toho názoru, že neexistuje hmotnoprávny ani procesnoprávny predpis, ktorý by súdu prikazoval konať a v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy SR by tak súd prekračoval právomoci. Z ustanovenia § 21 zák. č. 308/2000 Z. z. vyplýva v tomto smere len toľko, že existuje právo na „opravu“ nie právo na samoučelné odvysielanie presného textu, ale textu, ktorý opraví. Navyše v zmysle § 21 ods. 5 cit. zákona je úprava rozsahu, t. j. spôsob splnenia povinnosti v právomoci vysielateľa tak, že v týchto medziach logicky a v zmysle § 21 ods. 10 nemôže byť v právomoci súdu, ten môže rozhodnúť, či povinnosť navrhnutá žalobcom, údaj opraví a presný spôsob, resp. rozsah potom v zmysle § 21 ods. 5 cit. zákona vyberá vysielateľ. Súd prvej inštancie v bode 28. rozsudku napriek tomu naznačuje, že výrok „Jedine Decodom doručí tovar vtedy, keď chcete Vy a aj cez víkend.“ nie je možné opraviť.

4.7. Siedma otázka: Je potrebné použiť striktné tie isté slová pri tvorbe textu opravy ako boli v texte opravovaného údajá? Ak nie, aké sú kritériá na prípustnosť navrhovaného znenia opravy vo vzťahu k zneniu napadnutého údajá? Žalobca je toho názoru, že zákon žiadnu takú podmienku neukladá, naopak ukladá len podmienku, aby návrh opravy bol schopný opraviť nepravdivý údaj, čím sa prirodzene necháva priestor na to, aby v oprave bol zachytený kontext, v akom bol nesprávny údaj zverejnený a dosiahnutý zmysel celého inštitútu - zabezpečiť, aby divák údaj po oprave pochopil opačne.

4.8. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a zároveň zrušil rozhodnutie súdu prvej inštalácie a vrátil vec súdu prvej inštalácie na ďalšie konanie, pri údajoch č. 2 a č. 4 pre procesné pochybenie uvedené v bode č. 1 dovolania. Ďalej navrhol zmeniť napadnuté rozhodnutie pri údajoch č. 1 a č. 3 tak, že sa nárok na opravu priznáva, ako je uvedené v petite žaloby, pretože týchto bodov sa dotýkajú aj body č. 2 a č. 3 dovolania, t. j. nesprávne právne posúdenie a priznať žalobcovi náhradu trov prvoinštalčného a odvolacieho konania.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť, alebo ako nedôvodné zamietnuť. Žalovaný je názoru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštalácie kritériá pre odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 220 CSP spĺňa, a preto ho možno považovať za preskúmateľný a ústavne akceptovateľný.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť ním podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

10. V danom prípade žalobca namietal vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi túto procesnú vadu sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae

(odmietnutie spravodlivosti).

11. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

12. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutočnej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

14. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

15. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

16. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním

napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, nakoľko súd riadne zistil skutkový stav, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správny skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správny právnym záverom súdu prvej inštancie, že účelom odvysielania opravy je nahradiť nepravdivý údaj pravdivým, alebo skresľujúci údaj doplniť pravdivým údajom, keď žalobcom požadovaná oprava informácií, ktoré odzneli v relácii Test magazín 27. mája 2015, nespĺňa kritérium opravy nepravdivého alebo pravdu skresľujúceho údaju, nakoľko všetky odvysielané informácie v danej relácii vychádzali z testu, ktorý bol uskutočnený za účelom zistenia, či predajcovia (aj žalobca) reálne poskytujú služby deklarované na internete. Odvolací súd ďalej vo svojom rozhodnutí v bodoch 13. a 14. reagoval aj na odvolacie námietky žalobcu a riadne sa s nimi vysporiadal. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dospel k správny právnemu záveru, že žaloba žalobcu nebola podaná dôvodne, keďže na základe žalobcovej žiadosti o opravu neboli pre povinnosť žalovaného odvyselať opravu splnené zákonné podmienky. Odvolací súd sa taktiež stotožnil aj s právnym záverom prvoinštančného súdu, že navrhovaná oprava jednotlivých odvysielaných informácií nielen nespĺňa formálno-právne požiadavky, ale zároveň svojím obsahom nezrejmuje, ktoré konkrétne odvysielané informácie boli nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce, čo v značnej časti označených a namietaných informácií nie je možné, lebo sa jedná o hodnotiace úsudky autora relácie. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

17. Dovolateľ namieta, že odvolací súd nevzal do úvahy tvrdenia a dôkazy predložené dovolateľom. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 126/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 12/2015, 4 Cdo 191/2011, 5 Cdo 43/2013, 6 Cdo 95/2012, 7 Cdo 179/2014, 8 Cdo 346/2014). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

18. K procesným právam strany sporu nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie strane sporu. Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia (§ 420 písm. f/ CSP).

19. K dovolacej argumentácii, resp. polemike o nesprávny právnym posúdení dovolateľa najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétne právnú normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správny skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Ani od 1. júla 2016 nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávny právnym posúdenia veci (nesprávny vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného

sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (viď aj R 24/2017).

20. Na podklade vyššie uvedeného, dovolací súd konštatuje, že vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, dovolanie žalobcu je v tejto časti prípustné, avšak nie je dôvodné.

21. Dovolateľ ďalej prípustnosť dovolania odvodil z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

22. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23. Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby mohol dovolací súd podrobiť dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedeného pod písmenom a/ až c/ ustanovenia § 421 ods. 1 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§ 431 až § 435 CSP).

24. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

25. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

25.1. Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. V zmysle judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovisk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Z uvedeného je zrejmé, že

pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu možno zahrnúť len rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, teda nie rozhodnutia Najvyššieho súdu a krajských súdov Českej republiky (6 Cdo 13/2017).

26. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa dovolací súd zameril na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolaťom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu (3 Cdo 163/2018).

27. Odklon právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odôvodňuje žalobca poukázaním na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 149/2009. Toto rozhodnutie bolo vydané v dovolacom konaní vo veci týkajúcej sa ochrany osobnosti, kde sa žalobcovia domáhali ochrany proti neoprávnenému zásahu do osobnostných práv a do dobrej povesti, ku ktorému podľa nich došlo výrokmi žalovaného ako bývalého ministra na tlačovej konferencii. V danej právnej veci išlo o aplikáciu ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a právne posúdenie veci sa týkalo toho, či kritika prednesená žalovaným na adresu žalobcov vo forme hodnotiacich úsudkov bola prípustná (oprávnená), t. j. či spĺňala kritériá kritiky vecnej, konkrétnej a primeranej. Z uvedeného je zrejmé, že predmetný odkaz dovolaťa sa týkal sporu skutkovo a právne zreteľne odlišného, s odlišným hmotnoprávnym posúdením uplatneného žalobného nároku a predmetné rozhodnutie neriešilo otázku práva na opravu v zmysle § 21 zák. č. 308/2000 Z. z. Jeho dovolacia argumentácia, že odvolací súd sa v danom prípade odklonil od záverov vyjadrených v tomto rozhodnutí najvyššieho súdu, je preto neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

27.1. V súvislosti s vyššie uvedeným dovolací súd dáva do pozornosti Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 59/2018 zo 6. februára 2019, v ktorom sa okrem iného uvádza, že prostredníctvom tlačovej opravy nie je možné reagovať na hodnotiace úsudky, ani na pravdivé skutkové tvrdenia. Rozdiel medzi hodnotiacim úsudkom a skutkovým tvrdením spočíva v zásade v tom, že pravdivosť skutkového tvrdenia je možné preukázať, zatiaľ čo pri hodnotiacom úsudku to možné nie je (rozsudok EŠLP vo veci Lingens proti Rakúsku z 08.07.1986, č. 9815/82, bod 46).

28. Dovolať vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

29. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

30. Žalobca vymedzil viaceré dovolacie otázky spôsobom odprezentovaným v bode 4. (pozri).

31. Dovolať si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania.

32. Osobitne je potrebné zdôrazniť, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť riešená odvolacím súdom a odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie (3 Cdo 158/2017). Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia (4 Cdo 229/2017). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe

vyhovieť], úspech dovolateľa v konaní pred dovolacím súdom podmieňuje splnenie dovolateľa zaťažujúcej procesnej povinnosti preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý z týchto dôvodov (7 Cdo 29/2018 a 3 Cdo 158/2017).

33. Odvolací súd považoval vo veci za rozhodné, že účelom odvysielania opravy je nahradiť nepravdivý údaj pravdivým, alebo skresľujúci údaj doplniť pravdivým údajom, keď žalobcom požadovaná oprava informácií, ktoré odzneli v relácii Test magazín 27. mája 2015, nespĺňala kritérium opravy nepravdivého alebo pravdu skresľujúceho údaju, nakoľko všetky odvysielané informácie v danej relácii vychádzali z testu, ktorý bol uskutočnený za účelom zistenia, či predajcovia (aj žalobca) reálne poskytujú služby deklarované na internete.

33.1. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že žalobcom uplatnenému nároku nebolo možné vyhovieť, nakoľko žalobca nežiadal opraviť nepravdivý údaj, ale naopak žiadal doplniť odvysielaný text o ďalšiu informáciu, a preto nejde o opravu odvysielaného textu, keďže neobsahuje žiadnu skutočnosť, v ktorej by nepravdivosť odvysielanej informácie spočívala. Pričom účelom odvysielania opravy je nahradiť nepravdivý údaj pravdivým údajom, a skresľujúci údaj doplniť pravdivým údajom. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovi mohlo vzniknúť len vtedy právo, ak došlo k zverejneniu nepravdivého údaju, čo v značnej časti označených a namietaných informácií nie je možné, lebo sa jedná o hodnotiace úsudky autora relácie. V zmysle ustálenej súdnej praxe podľa § 21 zákona č. 308/2000 Z. z. tak nemôže súd prihliadať na žiadosť žalobcu žiadať opravu hodnotiacich úsudkov, t. j. subjektívnych názorov, ktorých pravdivosť nepodlieha dokazovaniu.

33.2. Predmetom požiadavky žalobcu bolo uloženie povinnosti žalovanému do 8 dní od právoplatnosti rozsudku odvyselať opravu v znení špecifikovanom v petite žaloby bod 1. (pozri).

34. Riešenie skutkovej otázky (questio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri riešení takejto otázky sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (questio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, resp. aj 7 Cdo 99/2018).

35. Žalobcom zadefinované otázky by mohli mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP iba vtedy, ak by výsledok ich riešenia odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo žalobe vyhovené. Dôvody prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu (t. j. právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúci o jej dovolaní.

36. Za relevantné pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP preto nemožno

považovať žalobcom nastolené právne otázky č. 3 a č. 6 (pozri bod 4.3. až 4.6.), ktorých vecnému prejednávaniu bránilo nesplnenie podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu, že otázky položené dovolaním (aj bez ohľadu na spôsob ich formulácie) neboli otázkami, od ktorých by rozhodnutie (či už odvolacieho alebo aj prvoinštančného súdu) záviselo, rovnako ani žiadna zo sporových strán potrebu riešenia týmito otázkami nastoleného právneho problému v konaní neprezentovala. Napokon neakceptovateľnosť daných otázok dovolateľa, inak zastúpeným kvalifikovaným právnym zástupcom - advokátom, podľa uvedeného vyplýva i zo samotnej konštatácie dovolateľa pri ich nastolení, podľa ktorého v zmysle nimi uvedenej argumentácie nespochybňuje správnosť právneho názoru vysloveného odvolacím súdom pri rozhodovaní napadnutým rozsudkom, pričom je nesporné, že s argumentáciou odvolacieho súdu, na ktorej založil svoju obranu žalovaný, v priebehu celého konania (t. j. konania pred oboma súdmi nižšej inštancie) zásadne nesúhlasil.

37. Žalobca následne v dovolaní formuloval právne otázky č. 1, 2, 4, 5 a 7 (pozri body 4.1., 4.2., 4.4., 4.5., 4.7.). Vo vzťahu k spôsobu ich sformulovania podľa odvolacieho súdu platí, že tento vôbec nemal charakter polemiky so závermi odvolacieho súdu, vedúcimi k zamietnutiu žaloby, ale v skutočnosti bol požiadavkou na návod, ako v druhovo totožných prípadoch postupovať, aby žalobca docielil úspech v spore a to bez toho, aby žalobca dokázal čí len jedným relevantným argumentom spochybniť záver odvolacieho súdu o neakceptovateľnosti jeho konečnej požiadavky z konania v prejednávanej veci. Odhliadajúc od toho, že poskytovanie takýchto návodov (na rozdiel o d rozhodovania o správnosti niektorého z ponúkaných riešení) nie je úlohou súdov, takáto rýdzo akademická povaha otázky bez možnosti ovplyvnenia tou či onou možnou odpoveďou na ňu aj výsledku konania v tejto veci, ktorá otázka napokon obsahovala už i samotnú odpoveď, ktorej správnosť si dovolateľ chcel odvolacím súdom len osvedčiť spôsoboval, že nemohla byť naplnená tá požiadavka zákona, že tu ide o otázky, od ktorých vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Takto dovolateľom nastolené otázky majú v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorých zodpovedanie odvolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred odvolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

38. Najvyšší súd v zmysle zhora uvedeného uzatvára, že dovolanie je vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP nedôvodné a vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP neobsahuje dovolacie dôvody vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, preto ho dovolací súd ako celok zamietol (§ 448 CSP).

39. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.